

ГЕО МИЛЕВ
ВЪЗВАННИЕ КЪМ
БЪЛГАРСКИЯ ПИСАТЕЛ

Част 0 от „Списание „Везни““

chitanka.info

Писателю, колега — който и да си ти, дете и да си ти под зенита на нашето небесно полушарие, — чуй!

Ти възпяваш — от много години вече — всичко онова, що е красота за тебе: и пролетта, и есента, и любовта, и възлюбената печал, и луната, и звездите, и цветята, и славеите... Ти пишеш гъвкави стихове, тънки, гладки, кристални, със звънки рими и плавни стъпки — стихове, напълнени с изискани образи: прелестните очи на много жени, луната, огряла над спящото езеро, слънцето, захождащо зад далечни лесове, самотна палма и птици във въздуха, самотния гроб на кръстопът посред полето и много други работи, които не си никога видял. О, да, твоите стихове са изящни, звучни, блестящи, знам: ти си жрец на Красотата.

Но Пилат пита жестоко: „Що е Красота?“ Ти обаче, жрецът на красотата, не отговаряш. Защото не знаеш какво да отговориш? Не — защото Пилат не съществува за тебе.

А Пилат е Животът.

Но ти не си се никога замислял: каква цена имат твоите стихове за живота? Зная твоето безпощадно възражение: изкуството не служи на живота! Съвършено вярно. Обаче има два вида живот: ежедневният живот на ежедневната борба за съществуване, живота на егоистичния човек — и висшият, вечният живот на духа, живота на алтруистичното човечество. А и двата са свързани един с друг.

Писателю,

Ти се отказваш да служиш на ежедневния живот, на суетния шум на делничния ден. Ти търсиш празник. Изкуството, красотата е за тебе празник. Но този егоистичен твой празник — твой празник — какво общо има той с алтруистичния живот на човечеството? С Живота, писан с главна буква? Защото: това, което ти наричаш твое творчество, твоя поезия — то е само частен твой дневник, дневника на ежедневния, егоистичния твой живот. Дневник в стихове или дневник в разкази. И тия стихове, и тия разкази — ти ги съчиняваш само за свое собствено удоволствие. И затова те не трогват никого освен тебе и твоите приятели. И затова твоята литература, нашата, българска литература не играе никаква роля в българския живот.

Защото Животът е проблема.

— А проблема няма в твоите изящни, гладки, звънки стихове.

Защото ти си чужд на тоя Живот.

— А животът, който живееш ти, интересува само тебе; и стиховете, които пишеш ти, интересуват само тебе. Затова и те не ще живеят повече от тебе.

Животът е копнеж. Човечеството, човешкият дух живее от своя копнеж. Вечният копнеж, който ражда творчеството, който ражда живота.

— А твоето творчество, а твоят живот, писателю, е не копнеж, а мечтателство.

Копнежът ражда творчество. Творчеството е борба. Борба със себе си. Бунт. Бунт против себе си.

— А твоето творчество, писателю, е не борба — а леност в самодоволния ъгъл на твоето мъничко Себе си; не бунт — а подло, безсилно дезертъорство от всичко: и от живота, и от света. Дори от себе си. Дори от Красотата. Дори от Изкуството.

Затова твоето творчество не е изкуство. И ти — не съществуваши! Не съществуваши за изкуството. Защото не съществуваши за себе си; не съществуваши за живота; не съществуваши за човечеството.

Ти не си!

Що! Музите, Аполон, Парнас? — Парнас е прах, а музите и Аполон са отдавна забравена лъжа. Ти мислиш себе си за богопомазан избраник? За изключителна личност? — Отвори си очите: твоето избраничество, твоята изключителност не иде от никакъв бог. Тя иде от тебе, само от тебе.

Тебе! Но де е твоето тебе? Дали в повседневните конвερзации в приятелски кръг — на улицата или в кафенето, — дето пълниш богоизбраните си уста с простосмъртната нелепост на роклички, краченца и деколтета? Или в бохемското подражателство на Едгар По и Бодлера? Или в самотните часове на леност, когато ядеш хартия и пишеш мастило? — Дори без богата колекция образци за плагиране (понеже чуждите езици са чужди за тебе). Това е твоят живот — и от него ти изстискаши своята поезия.

Тебе! А това значи: човекът преди всичко! Защото има нещо по-голямо от твоето писателско общество — обществото отвън; има нещо по-голямо от обществото — народа; има нещо по-голямо от народа — обществото на народите; има нещо по-голямо от обществото на народите — човечеството.

А основен елемент на човечеството е Човекът. Човекът преди всичко! Оттук етическото обуславяне на човека; което значи: едно върховно задължение на човека към човечеството. Едно върховно и единствено задължение (защото етиката не е законник на преходните добродетели, на това или онова общество, етика не значи „морал“). Едно върховно и единствено задължение на човека — преди всичко; на човека творец; то обуславя всичките функции на човека — включително и неговите естетически копнежи. Защото то — етическото задължение на човека към човечеството — ражда всеки копнеж: копнежа към възкачване, копнежа към светлите ясли на Духа. Духът е човечеството. Духът е човекът.

Духът: етическият закон на човека.

Духът: етическата нужда на изкуството.

Духът: Върховният Дух, Светият Дух, който създава нуждата от Красота. Който създава нуждата от изкуство.

Писателю, Духът — заветният Ханаан на всеки човешки копнеж — е по-голям закон за тебе от догмите на твоята шаблонна красота. Писателю, чуй: Духът заповядва: Човекът преди всичко! Не „добрият“ човек, въоръжен с всички известни днес добродетели; но Човекът! За духа няма добродетел — Духът е отвъд добро и зло. Духът е само интензивност.

Човекът Преди Всичко значи: Бъди цял!

Зная, писателю: ти си готов да се съ согласиш веднага с всичко, що казах — и там е твоята гибел.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.